

Z ŻYCIA Politechniki Śląskiej

'95
marzec

Rok akademicki
1994/95

nr 6

W NUMERZE

- Relacja z posiedzenia Senatu
- Z prac JM Rektora
- Program uroczystości jubileuszowych
- Stopnie naukowe i stanowiska
- Zarządzenia i pisma okólne JM Rektora
- Współpraca z zagranicą
- O stanie kadry nauczycieli akademickich
- Pierwszy w Polsce mikroskop elektronowy skaningowy z emisją polową w *Katedrze Nauki o Materiałach*
- XV Gliwickie Spotkania Chóralne
- Z działalności Klubu Pracowników Pol. Śl.
- Z działalności Centrum Promocji Kultury Zagranicznej
- Sport

SENAT

■ Szóste zwyczajne posiedzenie Senatu w roku akademickim 1994/95 odbyło się 6 marca 1995 r. z następującym porządkiem obrad: wyrażenie zgody w sprawie mianowania na stanowisko profesora zwyczajnego prof. dra hab. inż. Karola MACHEJA, zasięgnięcie opinii w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego dr hab. inż. arch. Elżbietę NIEZABITOWSKĄ, zaopiniowanie wniosku Politechniki Łódzkiej w sprawie nadania tytułu doktora honoris causa profesorowi Gordonowi S.G. BEVERIDGE z Queens University w Belfascie, raport o stanie kadry nauczycieli akademickich, podjęcie uchwały w sprawie przekazania wydziałom gospodarki osobowym funduszem płac oraz sprawy bieżące i wolne wnioski. W posiedzeniu uczestniczyło 37 członków Senatu i 7 zaproszonych gości.

■ Wniosek Rady Wydziału Chemicznego o mianowanie prof. dra hab. inż. Karola MACHEJA na stanowisko profesora zwyczajnego w Instytucie Inżynierii Chemicznej i Budowy Aparatury zreferował Dziekan prof. Jerzy SUWIŃSKI. Prof. K. Machej (l. 63, doktorat - 1960 r., habilitacja - 1976 r., tytuł profesora nadzwyczajnego - 1981 r.) jest wychowankiem profesora T. Hoblera, doktora h.c. naszej Uczelni. Jego praca naukowa i naukowo-badawcza obejmuje następujące kierunki: równoczesna wymiana ciepła i masy, rozdział mieszanin sypkich, rozdział zawiesin oraz krystalizacja. Wyniki swoich badań i studiów przedstawił w 63 publikacjach, w tym w 13 czasopismach zagranicznych. Jest autorem lub współautorem ponad 60 sprawozdań z prac realizowanych dla potrzeb przemysłu i biur projektowych oraz 5 podręczników i skryptów. Brał czynny udział

50 LAT POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

w wielu konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych (Budapeszt, Brno, Berlin, Magdeburg, Drezno). Był promotorem ponad 80 prac dyplomowych oraz 5 prac doktorskich. Pracując na Uczelni pełnił szereg funkcji: zastępcy dyrektora i dyrektora Instytutu, prodziekana i dziekana Wydziału. Był członkiem: Senatu Pol. Śl., Zespołu Dydaktyczno-Naukowego przy Ministrze Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, Komisji Nagród MEN, Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego III kadencji. Od 1969 r. jest członkiem Komisji Ceramicznej Oddziału PAN w Krakowie, a od 1984 r. - członkiem Komitetu Inżynierii Chemicznej i Procesowej PAN przy Wydziale IV Nauk Technicznych. Obecnie pełni funkcję dyrektora Instytutu Inżynierii Chemicznej i Budowy Aparatury.

Senacka Komisja ds. Kadry, w której imieniu wystąpił prof. F. KRASUCKI, po wnikliwej analizie dokumentacji dorobku kandydata, ustosunkowała się pozytywnie do wniosku.

W głosowaniu tajnym Senat zaopiniował wniosek pozytywnie większością głosów (31 „tak”, 3 „nie”, 1 „wstrz.”).

■ **Wniosek Rady Wydziału Architektury o mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego dr hab.inż.arch. Elżbietę NIEZABITOWSKĄ** w Katedrze Architektury i Metodyki Projektowania przedstawił Prorektor prof. A. KLIMPEL.

Dr hab. E. Niezabitowska (1.49, doktorat - 1976 r., habilitacja - 1992 r.) jest pracownikiem Uczelni od 1973 r. Wcześniej, po ukończeniu studiów na Politechnice Krakowskiej, pracowała w Katowickim Przedsiębiorstwie Budownictwa Przemysłowego oraz w Gliwickim Biurze Projektów Budownictwa Przemysłowego. Jej działalność naukowa obejmuje głównie problematykę projektowania architektonicznych obiektów przemysłowych i biurowych, a także zagadnienia urbanistyczne przemysłu związane z problematyką ekologiczną i restrukturyzacyjną terenów przemysłowych i poprzemysłowych. Od dwóch lat rozwija badania w zakresie programowania i oceny jakości w architekturze. W dorobku naukowym posiada: 39 publikacji (w tym 2 monografie i skrypt), 15 referatów wygłoszonych na konferencjach naukowych oraz 32 prace niepublikowane. Jest autorką lub współautorką 33 projektów i współautorką 3 dużych, wieloletnich prac projektowo-badawczych z zakresu projektowania stref ochronnych przemysłu. Od 1993 r. kieruje zespołem naukowo-

dydaktycznym, specjalizującym się w problematyce projektowania obiektów biurowych. Pod Jej kierunkiem wykonano kilkanaście prac dyplomowych i 3 prace na Studium Poddyplomowym z Konserwacji Zabytków. Jest promotorem 4 otwartych przewodów doktorskich. Od 1994 r. pełni funkcję Redaktora Wydziałowego ZN Pol. Śl. z serii „Architektura”. Jest członkiem Sekcji Architektury Komitetu Architektury i Urbanistyki PAN, Komisji Urbanistyki i Architektury Oddziału PAN w Katowicach, Komisji Studiów nad Przyszłością Górnego Śląska Oddziału PAN w Katowicach, a od stycznia br. - członkiem międzynarodowego stowarzyszenia naukowego International Association for People - Environment Studies z siedzibą w Wielkiej Brytanii.

Prof. F. Krasucki, występując w imieniu Komisji Senackiej, stwierdził, iż Kandydatka spełnia stawiane wymagania i poparł wniosek. Wniosek poparła również prof. J. KLEMENS, stwierdzając m.in. że Kandydatka jest jednym z najaktywniejszych pracowników Wydziału, zarówno pod względem dydaktycznym, naukowo-zawodowym, jak i organizacyjnym.

Senat zaopiniował wniosek pozytywnie większością głosów (32 „tak”, 1 „nie”, 2 „wstrz.”).

■ Następnie prof. Jan BANDROWSKI, zaproszony na posiedzenie Senatu, przedstawił **charakterystykę działalności naukowej i zawodowej profesora Gordona S.G. BEVERIDGE'A, kandydata do tytułu doktora honoris causa Politechniki Łódzkiej.**

Prof. G.S.G. Beveridge rozpoczął karierę naukową na Uniwersytecie w Edynburgu. W latach 1971-86 był profesorem i dziekanem Wydziału Inżynierii Chemicznej i Procesowej na Uniwersytecie w Strathelyde (Szkocja). Od 1986 r. jest Rektorem na Uniwersytecie w Belfaście. Jego zainteresowania naukowe obejmują: inżynierię chemiczną, a w szczególności reakcje niekatalityczne w układzie ciało stałe - gaz w złożach nieruchomych, optymalizację procesową w układach fizycznych i z reakcją chemiczną, wymianę ciepła w złożach nieruchomych oraz matematyczne modelowanie wielostopniowych aparatów wypornych. Jest uznanym autorytetem w dziedzinie inżynierii chemicznej i procesowej, autorem 65 publikacji i współautorem wysoko cenionej książki „Teoria i praktyka optymalizacji” (1970). O Jego pozycji świadczy powierzenie Mu wysokich godności pochodzących z wyboru (m.in. Prezydent Krajowego Stowarzyszenia Inżynierów Chemików,

założyciel-przewodniczący Komitetu Inżynierii Procesowej). Przyznano Mu dwa doktora ty h.c. (Uniwersytety w Dublinie i w Ulsterze). W 1994 r. otrzymał tytuł szlachecki. Od 1976 r. utrzymuje ścisłą współpracę z Instytutem Inżynierii Chemicznej, a obecnie z Wydziałem Inżynierii Procesowej i Ochrony Środowiska Politechniki Łódzkiej. Wniósł bardzo istotny wkład w rozwój współpracy naukowej między W. Brytanią i Polską, a w szczególności między wymienionymi wyżej ośrodkami naukowymi obu krajów.

Senat w głosowaniu tajnym poparł wniosek Senatu Politechniki Łódzkiej w sprawie nadania tytułu doktora honoris causa prof. Gordonowi S.G. Beveridge większości głosów (31 „tak, 4 „wstrz.”).

■ JM Rektor prof. W. WINKLER, przedstawiając **raport o stanie kadry nauczycieli akademickich**, zwrócił na wstępie uwagę na niewielki wzrost liczby nauczycieli akademickich przy jednoczesnym dynamicznym zwiększeniu w ostatnich kilku latach liczby studentów, a następnie skoncentrował się na grupie profesorów tytularnych, wskazując na konieczność przygotowywania przez Rady Wydziałów wniosków awansowych w związku z przejściem na emeryturę w najbliższych trzech latach 19 profesorów. Odnosząc się do stanowisk profesorskich przypomniał, iż zgodnie z Ustawą o Szkolnictwie Wyższym i Statutem Uczelni, pierwsze mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego jest na okres 5 lat, a następne - na czas nieokreślony. To drugie mianowanie, zgodnie z założeniem Władz Uczelni i Senackiej Komisji ds. Kadry, powinno dotyczyć osób, które mają zakończony przewód awansowy do tytułu profesorskiego. Zdaniem JM Rektora, bardzo nierozważne byłoby automatyczne przedłużanie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego wszystkim, którym kończy się okres pierwszego mianowania. Z kolei JM Rektor omówił sprawę habilitacji i doktoratów, zwracając szczególną uwagę na konieczność rozwoju studiów doktoranckich. Grupa wykładowców i st. wykładowców, wg opinii JM Rektora, zapewne ulegnie zwiększeniu po kolejnej ocenie dorobku naukowego adiunktów i może okazać się, że zdominuje ona nauczycieli akademickich, co byłoby zjawiskiem niebezpiecznym dla Uczelni.

Szczegółowo o stanie kadry nauczycieli akademickich na podstawie przedłożonego Senatowi raportu piszemy w innym miejscu.

● Dyskusję zainaugurował Prorektor prof. A. KLIMPEL, który m.in. wyraził pogląd, iż według posiadanego rozeznania do końca maja br. w Uczelni powinno być co najmniej 40 stypendystów studiów doktoranckich.

● Prorektor prof. Wł. SIKORA apelował do Dziekanów o pełniejsze wykorzystanie możliwości w zakresie zdobywania stopni naukowych poprzez składanie wniosków o granty promotorskie i prace BW. Finansowanie przewodów doktorskich i habilitacyjnych z tych źródeł powinno - zdaniem Prorektora - pomóc i przyspieszyć rozwój kadry.

● Prof. A. ZIĘBIK (członek KBN) stwierdził, iż granty promotorskie mają największe szanse na finansowanie. Są one nieograniczone kwotowo i można je wykorzystać na honoraria, zakup aparatury, a także na finansowanie etatów młodych pracowników nauki.

● Prof. J. SUWIŃSKI wyraził zaniepokojenie z powodu - jak określił - „pejoratywnego tonu” Władz Rektorskich w odniesieniu do st. wykładowców lub osób, którym proponuje się przejście na to stanowisko. Na Wydz. Chemicznym są propozycje, aby przejście na to stanowisko było wyróżnieniem dla zaawansowanego wiekiem adiunkta, który jest bardzo dobrym dydaktykiem i efektywnie pracuje w dziedzinach naukowej i organizacyjnej. Uważa się, że stanowisko to, ze względu na większe obciążenie dydaktyczne, powinno być lepiej płatne od stanowiska adiunkta.

JM Rektor polemizując z tą wypowiedzią stwierdził m.in., że aktywni naukowo i organizacyjnie adiunkci na pewno nie powinni być przenoszeni na stanowisko st. wykładowcy, mimo braku habilitacji. Stanowisko wykładowcy jest stanowiskiem dydaktycznym i pracownicy, którzy byliby na nie przesunięci będą się koncentrować tylko na dydaktyce, a sprawy nauki i organizacji staną się marginesem ich działalności.

● Prorektor A. KLIMPEL wyraził pogląd, powołując się na inne uczelnie, aby stanowiska wykładowcy i st. wykładowcy w naszej Uczelni były odpowiednio docenione. Na stanowiskach tych powinni pracować nauczyciele o dużym doświadczeniu dydaktycznym. Niepokojąca - zdaniem Prorektora - jest średnia wieku adiunktów (47 lat). Sytuacja może ulec zmianie, ale dopiero za 4 lata, jeżeli uda się rozpowszechnić na wydziałach studia dokto-

rankie. Prorektor stwierdził, iż na niektórych wydziałach struktura zatrudnienia nauczycieli akademickich jest „szokująca”; przede wszystkim zbyt mało samodzielnych pracowników nauki. Następnie Prorektor przypomniał wyniki ankiety (p. „Co przeszkadza w uzyskaniu doktoratu lub habilitacji”, Z ŻYCIA..., nr 4, r.ak. 1994/95), którą z jego inicjatywy przeprowadzono w bieżącym roku akademickim wśród asystentów i adiunktów.

- Dziekan J. CHOJCAN zwracał uwagę, aby strukturę kadrową rozpatrywać lokalnie. Inne są bowiem problemy na wydziałach ustabilizowanych, inne na wydziałach prowadzących nowe kierunki studiów. Te drugie muszą się dopiero „dorabiać”. Studia doktoranckie, zdaniem dyskutanta, są tylko jedną z metod naciśku. Nie należy jednak zapominać, że w trakcie przewodu doktorskiego (habilitacyjnego również) następuje zwykle zawężanie zakresu działalności naukowej, co oczywiście przyspiesza osiągnięcie celu, ale z drugiej strony ogranicza możliwości prowadzenia wykładów. Dziekan apelował o zachowanie zdrowego rozsądku.

- Prorektor A. KLIMPEL, zabierając ponownie głos stwierdził, że proponowany sposób uzyskiwania stopnia doktora poprzez studia doktoranckie jest praktykowany w wielu uczelniach zagranicznych i zdaje egzamin. System ten, w naszych krajowych warunkach, stwarza najkorzystniejsze możliwości finansowe dla doktoranta. Prorektor wyraził zaniepokojenie rozwojem naukowym asystentów, którzy posiadają nadmierne obciążenie dydaktyczne (na niektórych wydziałach nawet 700 godz.).

- Prof. L. DOBRZAŃSKI poparł poglądy wyrażone przez Prorektora A. Klimpla i Dziekana J. Chojcana. Proponował ponadto przywrócenie płatnych urlopów habilitacyjnych. Podkreślił, że w dyskusji nad rozwojem kadry nie należy zapominać o sytuacji finansowej pracowników, która nie pozwala na pełne poświęcenie się pracy naukowej. Sytuacja ta w wielu przypadkach wymusza podejmowanie się przez pracowników zadań, niewiele mających wspólnego z ich rozwojem naukowym.

- Dyskusję zakończył Prorektor Wł. SIKORA, który wyraził nadzieję, że studia doktoranckie przyczynią się do zwiększenia aktywności młodych pracowników nauki, ale także

pozwolą na szybszy awans naukowy promotorów. Wystąpi tu - jak określił - „sprzężenie interesów” dwóch grup pracowniczych.

- Kolejny punkt porządku obrad poświęcony był sprawie **przekazania wydziałom gospodarki osobowym funduszem płac**.

Stosowny projekt uchwały w tym względzie przedstawił JM Rektor, powołując się na dyskusję, która odbyła się na ten temat na spotkaniu Władz Uczelni z Dziekanami.

- Szczegółowe uzasadnienie projektu uchwały przedstawił Dyrektor W. WYDRYCHIEWICZ. Dotychczas obowiązujące zasady gospodarki finansowej Uczelni zostały wprowadzone Zarządzeniem Rektora w 1992 r. Były one corocznie modyfikowane przy okazji składania sprawozdań rzeczowo-finansowych i tworzeniu planu, ale do tej pory nie dotyczyły one osobowego funduszu płac. Koszty wynagrodzeń osobowych stanowią ponad 92% dotacji przyznawanej przez MEN na działalność dydaktyczną i dlatego jeśli ma być zwiększona samodzielność wydziałów, nie może być pominięta ta sfera działalności finansowej. Decentralizacja tej sfery będzie jednak wymagać rozwiązania szeregu problemów natury organizacyjno-prawnej i technicznej, ale działania te trzeba podjąć, gdyż jesteśmy jedną z ostatnich uczelni o centralnym gospodarowaniu funduszem płac. Zasadniczym celem tego przedsięwzięcia jest poprawa efektywności gospodarowania środkami przeznaczonymi na działalność dydaktyczną.

- Wypowiedź Dyrektora uzupełnił Prorektor A. KLIMPEL, który stwierdził, iż w okresie kadencji obecnych Władz Rektorskich doprowadzono do zmniejszenia o połowę koszty utrzymania pracowników Administracji Centralnej. Zasadniczą część kosztów osobowego funduszu płac pochłaniają wydziały i dlatego, jeśli Dziekan uzyska uprawnienia decyzyjne w tym zakresie, będzie mógł decydować o dochodach pracowników i - w razie potrzeby - o tworzeniu dodatkowych źródeł finansowania wydziału. Prorektor zapewnił, że nad prawidłowością funkcjonowania i poprawnością działań poszczególnych wydziałów w tym zakresie będzie czuwać odpowiednia komisja.

- Dyskusję rozpoczął Dziekan J. CHOJCAN, który na wstępie wnioskuje, aby trzy Komisje Senackie (ds. Budżetu i Finansów, Statu-

towa oraz Organizacji i Rozwoju) dokładnie przeanalizowały projekt. Istota problemu - zdaniem prof. J. Chojcana - polega na tym, że przy przewidywanym deficycie Uczelni, nie będzie dylematu komu i jaka podwyżka pensji, ale jak przeżyć w deficycie rok. Trzeba to uzmysłowić wszystkim tym, którzy wzrost samodzielności wydziałów wiążą z podwyżką pensji.

- JM Rektor - powołując się na doświadczenia innych uczelni (m.in. AGH) - stwierdził, że konieczne jest utrzymanie pewnej rezerwy rektorskiej, która w razie potrzeby może być uruchomiona za zgodą Senatu. Istnienie takiej rezerwy jest uzasadnione specyfiką niektórych wydziałów (np. Wydz. M-F, który obsługuje wszystkie pozostałe wydziały).

- Prorektor Wł. SIKORA, powołując się na prognozy Ministerstwa Finansów, które dla uczelni nie są optymistyczne, wskazał na potrzebę wypracowywania dodatkowych funduszy przez wydziały. W niektórych uczelniach wprowadzenie zdecentralizowanego systemu gospodarki osobowym funduszem płac spowodowało wzrost liczby prac zleconych.

- Dziekan J. SUWIŃSKI opowiedział się za projektem stwierdzając m.in., że „wreszcie zerwie się z fetyszem godzinowym na wydziałach”. Proponował, aby zapewnić wszystkim wydziałom równe warunki startu. Wyraził pogląd, że wydziały dążyć będą do likwidacji przerostów godzinowych, a w porozumieniu ze Związkami Zawodowymi być może i do likwidacji przerostów kadrowych, ale nie podzielił optymizmu Przedmówcy, jakoby z tego powodu miały wzrosnąć wpływy z tytułu prac zleconych.

- Dr inż. B. PALUCHIEWICZ zapewniła, że ZNP przygotuje i przekaże Władzom Uczelni odpowiednie uwagi, które będą mogły być pomocne przy ustalaniu szczegółowych zasad podziału osobowego funduszu płac.

- Prof. L. DOBRZAŃSKI przypomniał, że już w poprzedniej kadencji proponował takie rozwiązanie. Sugerował, aby doprowadzić do właściwych proporcji między funduszem płac, liczbą studentów i obciążeniem dydaktycznym. Wskazał, iż celowa będzie reorganizacja służb finansowo-księgowych. Ponadto zgłosił uwagi formalne do projektu uchwały.

- Prof. F. KRASUCKI opowiadając się za projektem uchwały sugerował, aby - nie wni-

kając w szczególności sformułowania - przyjąć go jako dokument kierunkowy.

- Za projektem uchwały opowiedział się również Dziekan W. CHOLEWA. Zwrócił jednak uwagę, aby mniej podkreślano zakres uprawnień dziekanów, a bardziej zakres obowiązków. Wykazywanie możliwości podniesienia płac pracownikom uznał za „krok nieelegancki”; problemem będzie deficyt środków. Zasady szczególne dotyczące wynagrodzeń - zdaniem Profesora - powinny być ujednoczone w skali Uczelni, a dyspozycje tym funduszem powinny pozostawać w gestii dziekana, a nie organów kolegialnych.

- W głosowaniu jawnym Senat przyjął większością głosów (27 „za”, 8 „wstrz.”) uchwałę następującej treści:

*Uchwała
Senatu Politechniki Śląskiej
z dnia 6 marca 1995 r.
w sprawie*

przekazania Wydziałom gospodarki osobowym funduszem płac:

W celu zwiększenia samodzielności Wydziałów i poprawy efektywności gospodarowania środkami finansowymi Uczelni, Senat Politechniki Śląskiej postanawia, że Dziekani poszczególnych Wydziałów Uczelni uzyskują uprawnienia dysponowania osobowym funduszem płac.

Senat zobowiązuje JM Rektora do przygotowania w oparciu o powyższą uchwałę:

- *planu rzeczowo-finansowego Politechniki Śląskiej na 1995 rok,*
- *zasad rozdziału środków pomiędzy poszczególne jednostki Uczelni,*
- *stosownych zarządzeń rektorskich i projektów uchwał Senatu.*

■ **W sprawach bieżących i wolnych wnioskach** wypowiedzieli się:

- JM Rektor zapoznał Senat z pismem przewodniczącego RG Sz. W. prof. J. Osiowskiego (z dnia 1 marca br.), wyrażającym głębokie zaniepokojenie w związku z zamiarem obsadzenia stanowiska przewodniczącego KBN wg klucza partyjnego. Dla dobra nauki polskiej stanowisko to powinno być, jak dotychczas, traktowane apolitycznie. Złamanie tej zasady grozi podporządkowaniem interesów nauki doraźnym korzyściom politycznym i może mieć fatalne skutki dla stabilności systemu organizacji i finansowania badań naukowych.

● Pani Kwestor poinformowała o zakończeniu bilansu za rok 1994 (zgodnie z planem zostanie on przedstawiony w sprawozdaniu Rektora na kwietniowym posiedzeniu Senatu). Prognozy na rok bieżący nie są pomyślne. Uczelnia nie dysponuje rezerwą finansową, natomiast częściowe przekazywanie dotacji z MEN utrudnia gospodarowanie finansami. Ponadto ZUS zażądał składania deklaracji równocześnie z pobieraniem pieniędzy na wypłaty.

● Prof. J. SUWIŃSKI pytał o możliwości zmniejszenia deficytu w zakresie funduszu pomocy materialnej dla studentów.

Odpowiedzi udzielali: Prorektor ds. Dydaktyki, p. Kwestor i Dyrektor Administracyjny. Z wyjaśnień wynika, że deficyt funduszu stypendialnego powstał wskutek zmniejszenia o 50% dotacji w roku 1992. Po tej gwałtownej obniżce dotacji, spowodowanej niewykorzystaniem funduszu stypendialnego w 1991 r., zaczęły się problemy. Wewnętrzne możliwości wpływania na zmniejszenie tego deficytu są bardzo ograniczone i sprowadzają się do podwyższenia średniej ocen, powyżej której przyznawane jest stypendium za wyniki w nauce. Zmiana zasad przyznawania tego stypendium powinna być jednak ogłaszana z odpowiednim wyprzedzeniem. Na wysokość i zasady przyznawania stypendium socjalnego Uczelnia nie ma żadnego wpływu. Na szczęście MEN rozważane są różne propozycje dotyczące stypendium socjalnego, które budzą coraz więcej wątpliwości, ale do tej pory nie wprowadzono zmian w tym zakresie.

● Dziekan W. CHOLEWA proponował zmniejszenie wysokości stypendium socjalnego powołując się na fikcyjność dokumentów stwierdzających wysokość dochodów, wobec których Uczelnia jest bezsilna. W odniesieniu do stypendiów za wyniki w nauce, sugerował wprowadzenie systemu prognozowania wysokości funduszy.

● Prof. L. DOBRZAŃSKI proponował rozważenie możliwości przekazania na wydziały również funduszu stypendialnego.

● Dr inż. A. SOBAŃSKI pytał o wielkość środków poniesionych na stypendia socjalne i na stypendia za wyniki w nauce.

Z informacji p.Kwestor wynika, że w ostatnim roku budżetowym na stypendia socjalne wydatkowano ok. 12 mld zł, a na stypendia za wyniki w nauce ok. 24 mld zł (starych).

● Prorektor Wł. SIKORA poinformował o wielkości środków przekazanych na BW i BK oraz o wysokości opłat przyjmowanych przez niektóre uczelnie (np. w UŚ - do 900 zł za semestr, w AM - za powtarzanie semestru opłata na poziomie kosztu kształcenia studenta w danym roku).

● Prorektor B. POCHOPIEŃ wyjaśnił sprawę legalności wyborów do Samorządu Studenckiego (pisaliśmy na ten temat w poprzednim numerze Z ŻYCIA...). Stanowisko Rady Prawnej w tej kwestii było następujące: „Decyzję w sprawie wyborów uzupełniających należy postawić przed Radą Delegatów Studenckich, która może podjąć uchwałę o przedłużeniu terminów wyborów dalszych członków Zarządu. Rada może odwołać dotychczasowego przewodniczącego Samorządu i wybrać nowego. Do chwili rozstrzygnięcia przez Radę Delegatów Studenckich, dotychczasowy przewodniczący, wybrany legalnie i nieodwołany, pełni dalej swoje obowiązki”.

Z dalszej informacji Prorektora wynika, że Rada Delegatów odbyła swoje posiedzenie, ale nie przedstawiono żadnych dokumentów z obrad. Nowy przewodniczący Samorządu wystosował pismo do JM Rektora, w którym wycofał uprawnienia dla p. J. Franke do reprezentowania Samorządu Studenckiego. Z powodu proceduralnego blokowania wyborów do Zarządu oraz przedstawicieli do Senatu Pol.Śl. i Komisji Dyscyplinarnej przez część Rady Delegatów Studenckich, JM Rektor zawiesił wszelkie działania zmierzające do uruchomienia działalności Fundacji Samorządu Studentów Politechniki Śląskiej do czasu uporządkowania spraw organizacyjnych wewnątrz Samorządu i ponownego przeanalizowania celowości istnienia Fundacji.

Z PRAC JM REKTORA

■ 14 marca br. odbyło się na Wydziale Górnictwa i Geologii spotkanie JM Rektora i Prorektorów z Kierownictwem tego Wydziału. Omawiano m.in. sprawy rozwoju kadry, studiów doktoranckich i kwestie związane z samodzielnością finansową wydziałów.

■ 16 marca br. JM Rektor brał udział w spotkaniu rektorów wyższych uczelni z premierem Józefem Oleksym, nowym ministrem EN prof. Ryszardem Czarnym, nowym przewodniczącym KBN prof. Aleksandrem Łuczakiem i przewodniczącym Rady Głównej

Sz. W. prof. Jerzy Osiewskim. Spotkanie odbyło się w Urzędzie Rady Ministrów. Pan premier J. Oleksy przedstawił ogólny zarys polityki rządu w odniesieniu do edukacji, ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa wyższego, natomiast p. minister R. Czarny zadeklarował swoją dobrą wolę we wdrażaniu wszystkich zasadniczych postulatów, które w okresie ostatnich kilku lat były (i są nadal) zgłaszane przez środowiska akademickie. Rektorzy w bardzo stanowczym tonie domagali się przede wszystkim wyraźnego sprecyzowania polityki państwa w zakresie szkolnictwa wyższego.

PROGRAM UROCZYŚCÍ JUBILEUSZOWYCH

24 maja 1945 roku dekretem ówczesnych władz państwowych utworzona została Politechnika Śląska. 6 października 1994 roku odbyła się w naszej Uczelni 50. inauguracja roku akademickiego. Bieżący rok akademicki jest więc rokiem 50-lecia istnienia Uczelni.

Centralne uroczystości jubileuszowe, niezależnie od organizowanych już od września 1994 roku różnych imprez okolicznościowych, a przede wszystkim konferencji naukowych i sympozjów, odbywać się będą w dniach 22-24 maja br., zgodnie z następującym programem:

22 maja: godz. 19.30 - msza św. w intencji społeczności akademickiej Uczelni w Katedrze św. Piotra i Pawła

23 maja: godz. 17.30 - odsłonięcie tablicy pamiątkowej doktorów honoris causa Politechniki Śląskiej przed wejściem do Auli Głównej na Wydziale Górnictwa i Geologii

godz. 18.00 - koncert Akademickiego Chóru Politechniki Śląskiej i Śląskiej Orkiestry Kameralnej z Katowic pod batutą prof. J. W. Hawela w Auli Głównej

24 maja: godz. 11.00 - uroczyste posiedzenie Senatu Politechniki Śląskiej w Auli Głównej; w programie m.in.: przemówienie JM Rektora prof. W. Winklera, odnowienie doktoratów honoris causa Politechniki Śląskiej, wręczenie odznaczeń państwowych i wystąpienia okolicznościowe.

Na uroczystości jubileuszowe zostali zaproszeni rektorzy uczelni krajowych i zagranicznych, z którymi Politechnika Śląska współpra-

cuje, doktorzy honoris causa Pol. Śl. oraz przedstawiciele władz państwowych, wojewódzkich i miejskich a także przedstawiciele zakładów przemysłowych, biur projektowych i instytucji, współpracujących z Uczelnią i sponsorujących jej działalność. Z okazji jubileuszu przygotowano „Medale 50-lecia” oraz okolicznościowe wydawnictwa: album „50 lat Politechniki Śląskiej” w wersji polsko-angielskiej oraz nadzwyczajny ilustrowany numer „Z Życia Politechniki Śląskiej”. Oba wydawnictwa ukazą się w maju br.

STOPNIE NAUKOWE, STANOWISKA

■ Doktoraty

Stopień doktora nauk uzyskali:

- **mgr inż. Stefan GIERLOTKA** (1.45) z Kopalni „Wujek” w Katowicach; temat pracy doktorskiej - „Wpływ wybranych czynników klimatycznych i napięcia rażenia na opór elektryczny ciała człowieka w podziemnych kopalniach węgla kamiennego”, promotor - dr hab. inż. Krystian KALINOWSKI prof. Pol. Śl., RG - 21.02.95 r.
- **mgr inż. Bożena SKOŁUD** (1.32) z Instytutu Budowy Maszyn; temat pracy doktorskiej - „Opracowanie systemu sterowania przepływem narzędzi w zrobotyzowanym elastycznym gnieździe produkcyjnym”, promotor - dr hab. inż. Ryszard KNOSALA prof. Pol. Śl., RMT - 8.03.95 r.
- **mgr inż. Ireneusz SZCZYGIEŁ** (1.28) z Instytutu Techniki Ciepłej; temat pracy - „Estymacja warunków brzegowych dla zagadnień konwekcyjnego przepływu ciepła”, promotor - dr hab. inż. Kazimierz KURPISZ prof. Pol. Śl., RIE - 13.03.95 r.
- **mgr inż. Jerzy MENDAKIEWICZ** (1.34) z Instytutu Odlewnictwa; temat pracy - „Symulacja krzepnięcia żeliwa jako sposób do oceny jego skłonności do zabielenia”, promotor - dr hab. inż. Ewa MAJCHRZAK prof. Pol. Śl., RMT - 22.03.95 r.
- **mgr inż. Andrzej KRUPICZKA** (1.35) z Instytutu Informatyki Teoretycznej i Stosowanej PAN; temat pracy - „Transformacja kosinusowa o zmiennym rozmiarze bloku do kompresji obrazów cyfrowych”, promotor - dr hab. inż. Adam MROZEK prof. Pol. Śl., RAU - 28.03.95 r.
- **mgr inż. Jerzy GRZYWOCZ** (1.33) z Instytutu Informatyki; temat pracy - „Metody opisu baz danych jako podstawa automatyzacji procesu wyszukiwania”, promotor -

dr hab.inż. Stanisław KOZIELSKI
prof.Pol.Śl., RAu - 28.03.95 r.

- **mgr inż. Henryk WENCEL** (1.47) z Centrum Mechanizacji Górnictwa KOMAG; temat pracy - „Dobór optymalnych cech konstrukcyjnych zespołów uszczelniających cylindrów hydraulicznych”, promotor - dr hab.inż. Ryszard KNOSALA prof.Pol.Śl., RMT - 29.03.95 r.

■ Stanowisko profesora nadzwyczajnego

JM Rektor mianował na stanowisko profesora nadzwyczajnego z dniem 15 marca 1995 r. **dr hab.inż.arch. Elżbietę NIEZABITOWSKĄ** (RAR).

Wręczenie nominacji odbyło się 15 marca br.
Gratulacje

ORGANIZACJA

W marcu 1995 r. ukazały się następujące akty normatywne Rektora Politechniki Śląskiej:

- **Zarządzenie Nr 12/94/95** z dnia 6 marca 1995 roku w sprawie powołania Komisji ds. przekazania Wydziałom gospodarki osobowym funduszem płac.
- **Zarządzenie Nr 13/94/95** z dnia 7 marca 1995 roku w sprawie przekazania Wydziałom gospodarki osobowym funduszem płac.

WSPÓLPRACA Z ZAGRANICĄ

■ Wyjazdy, przyjazdy

W marcu 1995 r. 38 pracowników udało się za granicę, w tym: na konsultacje - 15 osób, na konferencje - 10, w ramach wymiany - 8, na staż - 3, do pracy oraz z innych powodów - po jednej osobie. A oto kraje, do których wyjechali: Niemcy (15 osób), Czechy (9), Francja (4), Belgia (3), Wielka Brytania (2) oraz Austria, Japonia, Rosja, Słowacja i USA (po jednej osobie).

W tym samym okresie Uczelnię odwiedziło tylko 9 osób z zagranicy, w tym z Niemiec - 6 oraz ze Słowacji, Ukrainy i Wielkiej Brytanii - po jednej osobie. Wszyscy nasi goście przebywali w Uczelni na zaproszenie.

■ Program CEEPUS

W dniach 30.03.-14.04.br. przebywał w Politechnice Śląskiej doc. Pavel Prokopovič z Uniwersytetu Technicznego w Koszycach (Słowacja) w ramach międzynarodowego programu współpracy akademickiej CEEPUS,

obejmującego Austrię, Słowację, Węgry, Słowenię i Polskę.

Doc. P. Prokopovič jest autorem i koordynatorem programu Slovakia 1: „Improvement a High Educational Systems in Slovakia and another countries of the CEEPUS”.

We wstępnym etapie realizacji projektu sieć współpracujących uczelni obejmuje: Uniwersytet Techniczny w Koszycach, Politechnikę Śląską i Politechnikę Łódzką. W ramach programu planuje się: wymianę pracowników naukowo-dydaktycznych i studentów, wymianę dyplomantów dla realizacji prac magisterskich, szczegółowe zapoznanie się z programami dydaktycznymi, wspólne wydawanie i tłumaczenie skryptów, udział polskich studentów w praktykach przemysłowych na Słowacji itd. W przyszłości przewiduje się wymianę studentów na okres jednego semestru w ramach indywidualnego toku studiów. Ustalono, że pierwsza 7-osobowa grupa studentów z Uniwersytetu Technicznego w Koszycach będzie przebywała w dniach 24.04. - 18.05.1995 r. w Katedrze Maszyn i Urządzeń Elektrycznych, zapoznając się z programami i metodami obliczeń pól elektromagnetycznych oraz naprężeń mechanicznych w elementach maszyn. W maju br. 3-osobowa grupa dyplomantów naszej Uczelni przebywać będzie na stażu w Koszycach.

Koordinatorem programu z ramienia Politechniki Śląskiej jest dr hab.inż. Krzysztof Kluszczyński, prof.Pol.Śl.

O STANIE KADRY NAUCZYCIELI AKADEMICKICH w Politechnice Śląskiej

(opracowano na podstawie raportu przedstawionego na posiedzeniu Senatu w dniu 6 marca 1995 r. przez JM Rektora prof. W. Winklera)

Według danych z dnia 28 lutego br. w Uczelni zatrudnionych jest 1793 nauczycieli akademickich.

Struktura zatrudnienia przedstawia się następująco:

profesorowie tytularni na stan.prof.zw.
i nadzw. - 98

profesorowie mianowani na st.prof.ndzw. - 103
docenci ze stopniem dr hab. - 7

adiunkci ze stopniem dr hab. - 41

adiunkci ze stopniem dr - 636

st.wykładowcy z dr - 52

st.wykładowcy bez dr - 125

wykładowcy - 41

asystenci - 578

asystenci - I - zatrudn. - 68

lektorzy - 21

instruktorzy - 6

W grupie profesorów tytularnych 47 osób zatrudnionych jest na stanowisku profesora zwyczajnego. Biorąc pod uwagę liczbę profesorów tytularnych, lista rankingowa wydziałów prezentuje się następująco: RG - 14, RM - 13, RAu - 12, RIE - 12, RMT - 12, RCh - 11, RE - 8, RB - 7, RMF - 5, RAr - 4.

W bieżącym roku odchodzi na emeryturę 12 profesorów tytularnych, w przyszłym - 2, zaś w 1997 r. - 5. Warto przypomnieć, że w okresie od 1990 r. do 1994 r. ubyłoby 31 profesorów tytularnych, głównie ze względu na osiągnięcie wieku emerytalnego. W tym samym okresie 29 pracowników uzyskało tytuł profesora. Można zatem mówić o pewnym utrzymaniu stanu równowagi. Czy uda się wyrównać bilans w bieżącym roku kalendarzowym? Od początku tego roku kalendarzowego jedna osoba otrzymała tytuł profesora, druga oczekuje na oficjalne wręczenie nominacji. Kilka wniosków awansowych - wg informacji z wydziałów - będzie złożonych w roku bieżącym do Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych. Można zatem mieć nadzieję, że uzupełnienie kadry profesorów tytularnych będzie możliwe.

Lista rankingowa wydziałów, ułożona według liczby profesorów tytularnych uzyskanych w statnim pięcioleciu jest następująca: RE - 5, RMT - 5, RG - 4, RCh - 3, RIE - 3, RMF - 3, RM - 3, RAu - 2, RAr - 1, RB - 0.

Profesorowie mianowani - to grupa pracowników ze stopniem doktora habilitowanego, mianowanych na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Politechnice Śląskiej po wprowadzeniu w życie Ustawy o Szkolnictwie Wyższym z dnia 12 września 1990 r. Zgodnie z tą ustawą okres pierwszego mianowania kończy się po pięciu latach. W bieżącym roku koniec okresu pierwszego mianowania obejmuje tylko 3 osoby, ale w latach następnych będą to znaczące liczby pracowników (1996 - 28, 1997 - 27, 1998 - 26, 1999 - 9). Ponowne mianowanie tych osób, tym razem już na czas nieokreślony (por. Art. 87 ust. 2 Ustawy), powinno dotyczyć tylko tych osób, którym rada wydziału zatwierdziła wniosek do Centralnej Komisji w sprawie nadania tytułu naukowego. Takie jest stanowisko Senackiej Komisji ds. Kadry, które całkowicie popiera Kierownictwo Uczelni, a które wiele liczących się w kraju uczelni przyjęło jako zasadę postępowania.

Jest jednak optymistyczne, że potencjalnych kandydatów do tytułu profesora w najbliższym czasie jest aż 151 osób, bo tylu jest w sumie pracowników ze stopniem doktora habilitowanego.

Docenci i adiunkci ze stopniem doktora habilitowanego - to grupa pracowników licząca 48 osób. Zgodnie z przyjętą zasadą, rady wydziału mogą wystąpić do Rektora z wnioskiem o mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Politechnice Śląskiej, pod warunkiem, że kandydat rokuje nadzieję na szybkie dojście do tytułu.

Adiunkci ze stopniem doktora - to najliczniejsza, obok asystentów, grupa pracowników licząca 636 osób i stanowiąca zaplecze kadrowe dla wyżej wymienionych stanowisk. Warunkiem niezbędnym dalszego awansu każdego adiunkta jest uzyskanie habilitacji. Pod tym względem ostatnie lata nie były jednak korzystne dla Uczelni. W latach 1989-94 w Politechnice Śląskiej uzyskało habilitację w sumie 92 osoby, w tym 55 pracowników naszej Uczelni.

Nie jest dobrze, jeśli średnio tylko około 10 osób rocznie zdobywa stopnie doktora habilitowanego. Znane są przyczyny rzeczywiste, z którymi można się zgodzić (przeciążenie dydaktyką, słabe płace, itp.), i te, które podają pracownicy, m.in. w ostatniej ankiecie opracowanej z inicjatywy Prorektora prof. A. KLIMPLA, a które trudno brać poważnie (np. brak opieki naukowej przełożonego, brak bazy laboratoryjnej).

W grupie wykładowców i starszych wykładowców znajduje się 218 osób i można oczekiwać, że liczba ta wzrośnie w najbliższych miesiącach. Wiąże się to z zapowiedzianą oceną kadr, która zostanie dokonana na wiosnę przyszłego roku. Ostatnio przekazano dziekanom wydziałów wytyczne przeprowadzenia tej oceny i można domniemywać, że adiunkci bez dostatecznego dorobku naukowego za okres ostatnich czterech lat zechcą się przenieść na stanowisko st. wykładowcy.

Do grupy asystentów należy obecnie 646 osób. Jest to bardzo liczna grupa pracowników, która - przy dobrej opiece naukowej - powinna względnie szybko dojść do stopnia doktora. Dotychczasowa statystyka jest jednak niezadowolająca. W latach 1991-94 stopień doktora uzyskało w Politechnice Śląskiej w sumie 134 osoby, w tym 62 naszych pracowników. Natomiast w całym dziesięcioleciu 1985-94 stopień doktora uzyskało 261 osób, w tym 192 osoby - to pracownicy Uczelni. Z tego też powodu Kierownictwo Uczelni

zdecydowało się na wprowadzenie dziennych studiów doktoranckich. Oznacza to w praktyce, że stanowisko asystenta z biegiem lat w Uczelni naszej zniknie. Oczekuje się, że jeszcze w bieżącym roku akademickim kilkadziesiąt asystentów przejdzie na studia doktoranckie.

Z przeprowadzonej analizy wynikają następujące **wnioski końcowe**

1. W najbliższych kilku latach możliwy jest wzrost liczby profesorów tytularnych w naszej Uczelni, mimo przejścia na emeryturę w bieżącym roku 12 osób z tytułem profesora. Czynnikiem mobilizującym może być m.in. fakt kończenia się 5-letniego okresu zatrudnienia na stanowisku profesora nadzwyczajnego wielu osób.
2. Liczba stopni doktorów habilitowanych, uzyskanych przez pracowników Uczelni w ostatnich latach jest zbyt niska w stosunku do potencjału intelektualnego i naukowego naszych adiunktów. Kierownictwa wydziałów powinny dążyć do aktywizacji tej grupy pracowników naukowych.
3. Wprowadzenie dziennych studiów doktoranckich może przyczynić się do bardziej racjonalnego i szybszego dojścia do stopnia doktora, pod warunkiem jednak, że zmieni się także sposób sprawowania opieki naukowej nad doktorantami.

Można oczekiwać, i o to apeluje Kierownictwo Uczelni, że na wydziałach stworzony zostanie właściwy klimat, a także powstaną odpowiednie warunki do prawidłowego rozwoju naukowego naszych nauczycieli akademickich. Dotyczy to zarówno tych, którzy będą się niebawem ubiegać o tytuł profesora, jak i tych, którzy przygotowują swoje rozprawy habilitacyjne i doktorskie. Najwięcej jednak będzie zależało od samych zainteresowanych, i o to zainteresowanie się swoim awansem naukowym poszczególnych pracowników Politechniki Śląskiej prosimy.

**PIERWSZY W POLSCE
MIKROSKOP ELEKTRONOWY
SKANINGOWY Z EMISJĄ
POLOWĄ
w Katedrze Nauki o Materiałach**

Katedra Nauki o Materiałach Politechniki Śląskiej, reprezentowana przez zespół naukowy dr hab.inż. Jana CWAJNY prof. Pol. Śl., znalazła się w gronie 34 laureatów ubiegłorocz-

nego konkursu zorganizowanego przez Fundację na Rzecz Nauki Polskiej w ramach programu „SEZAM”, na który wpłynęło 176 wniosków.

W liście gratulacyjnym Fundacji, skierowanym do Kierownika Katedry prof.dr hab.inż. Adolfa MACIEJNEGO, informującym o wynikach konkursu podkreślano, że jest to wyraz uznania dorobku naukowego i organizacyjnego Katedry.

Przedmiotem wniosku konkursowego był mikroskop elektronowy skaningowy ze spektrometrem rentgenowskim. Wyniki szczegółowych analiz porównawczych możliwości badawczych najnowszych konstrukcji aparatury, badań testowych wykonanych w centrach szkoleniowych jej producentów oraz negocjacji z czołowymi, światowymi firmami przedstawiono Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej w formie obszernego raportu. Na jego podstawie Fundacja wyasygnowała środki finansowe na zakup:

- mikroskopu elektronowego z emisją polową S-4200 FE firmy HITACHI (Japonia),
- spektrometru rentgenowskiego VOYAGER 3100 firmy NORAN INSTRUMENTS (USA) sterowanego stacją SUN SPARC 5 STATION.

Obydwa urządzenia wprowadzone zostały na rynek europejski w 1994 r. Ich zakupienie było możliwe dzięki uzyskaniu specjalnych rabatów, związanych z pierwszą instalacją tych aparatów w Polsce i w krajach Europy Środkowo-Wschodniej oraz z uruchomieniem w Zakładzie Badania Materiałów Katedry Nauki o Materiałach Politechniki Śląskiej laboratorium demonstracyjnego obydwu firm.

Instalację oraz badania testowe mikroskopu S-4200 i spektrometru VOYAGER 3100 zakończono w styczniu br. Wespół z zakupionym w roku 1993 automatycznym analizatorem obrazu PERICOLOR 3500 firmy MATRA CAP SYSTEMES (Francja) stanowią one unikatowy w skali światowej w obszarze nauki o materiałach, pracujący on-line, system do badań strukturalnych, a także do akwizycji i analizy obrazów.

Wyniki badań testowych zakupionych urządzeń oraz porównania ich możliwości badawczych i wyrobów konkurencyjnych firm przedstawiono w raporcie z realizacji pracy BK-39/M-7/94 nt. „Organizacja systemu do akwizycji i analizy obrazów” wykonanej w Katedrze Nauki o Materiałach w 1994 r.

Niekonwencjonalne możliwości badawcze nowego systemu wynikają z:

- wysokiej zdolności rozdzielczej mikroskopu elektronowego skaningowego z emisją połową przy niskich i wysokich napięciach przyspieszających (od 1.5 nm przy 25 kV do 5.0 nm przy 1 kV),
- bardzo dobrej jakości obrazów przy małych prądach wiązki,
- małego, niszczącego oddziaływania wiązki na preparat,
- wysokiej rozdzielczości przestrzennej w mikroanalizie rentgenowskiej (do 0.1 nm),
- możliwości wykorzystania w selektywnej, ilościowej ocenie faz i składników strukturalnych materiałów najnowszych metod przetwarzania i analizy obrazów oraz techniki „mappingu” w spektrometrze rentgenowskim.

System jest zatem szczególnie przydatny w badaniach:

- mikrostruktury nowoczesnych konstrukcyjnych i funkcjonalnych tworzyw metalicznych zawierających subdrobne ziarna i cząstki fazy dyspersyjnej,
- zaawansowanych tworzyw ceramicznych i kompozytów bez ich napyłania, z możliwością analizy składu chemicznego w mikroobszarach,
- warstw o szczególnych własnościach fizykochemicznych, w tym badań nieniszczących cienkich warstw,
- powierzchni niepełaskich (przełomów) przy dużych powiększeniach,
- stanu powierzchni wyrobów po próbach zużycia i próbach odporności na korozję,
- tworzyw sztucznych, materiałów biologicznych i medycznych przy istotnie uproszczonej metodyce przygotowywania preparatów.

Dane techniczne i przykłady ilustrujące zakres zastosowań systemu w badaniach materiałoznawczych przedstawione zostaną w artykule przygotowywanym do Nr 5/95 (październik 95) czasopisma Inżynieria Materiałowa.

Nowa aparatura czyni z Katedry równorzędnego partnera we współpracy naukowej z czołowymi światowymi ośrodkami materiałoznawczymi i stereologicznymi (LERMAT, ISMRA Univeriste Caen, Ecole des Mines de Paris - Centre de Morphologie Mathematique i Centre de Geostatistique, Ecole Centrale Paris, VŠB Ostrava, Universität „Otto von Guericke” - Magdeburg, Georgia Institute of Technology - Atlanta (USA), Swedish Institute for Metals Research - Sztokholm, Senter for Material Forsking - Oslo), w ramach funkcjonujących od kilku lat międzynarodowych sieci badawczo-szkoleniowych oraz bilateral-

nych programów badawczych. Pozwala ona ponadto istotnie wzbogacić badania w realizowanych w Katedrze projektach badawczych KBN, pracach habilitacyjnych i doktorskich, a także w pracach wykonywanych w ramach działalności statutowej i badań własnych. Sprzyjać będzie również zwiększeniu atrakcyjności i podniesieniu poziomu zajęć dydaktycznych prowadzonych na studiach doktoranckich oraz studiach magisterskich i inżynierskich, dziennych i wieczorowych, na kierunkach INŻYNIERIA MATERIAŁOWA i METALURGIA.

XV GLIWICKIE SPOTKANIA CHÓRALNE

W roku jubileuszowym 50-lecia istnienia Uczelni i Akademickiego Chóru Politechniki Śląskiej odbyły się w dniach 30 marca - 2 kwietnia 1995 roku kolejne, XV Gliwickie Spotkania Chóralne, zorganizowane przez Politechnikę Śląską, Wydział Kultury UM w Gliwicach oraz Firmę A-3. W Spotkaniach, oprócz naszego chóru, występowały: Chór Akademicki Politechniki Szczecińskiej, Chór Schola Cantorum Opoliensis „Legenda” z Opola, Akademicki Chór Politechniki Krakowskiej „Cantata”, Chór Akademii Rolniczo-Technicznej im. prof. Wiktora Wawrzyczka z Olsztyna, Chór z Uherskiego Brodu (Czechy), oraz Akademicki Chór Politechniki Wrocławskiej. Koncerty odbywały się: w Akademii Muzycznej w Katowicach, w Kościele p.w. Wszystkich Świętych w Gliwicach, w Kościele Katedralnym p.w. św. Piotra i Pawła w Gliwicach, w Kościele p.w. św. Anny w Zabrze, w Sali Sesyjnej Urzędu Miejskiego w Gliwicach oraz Auli Głównej na Wydziale Górnictwa i Geologii Politechniki Śląskiej. W Koncercie Finałowym, który odbył się 2 kwietnia o godz. 12.00 w Filharmonii Śląskiej w Katowicach wystąpiły połączone chóry i Śląska Orkiestra Kameralna pod batutą prof. Jana Wincentego Hawela z „Requiem” W.A. Mozarta.

Tegoroczne Spotkania Chóralne połączone były z Ogólnopolskim Seminarium dla Dyrygentów, podczas którego wygłoszono trzy wykłady seminaryjne: „Współcześni kompozytorzy śląscy” (R. Gabryś, W. Szalonek), „Twórczość własna” (J. Świder) oraz „Grzegorz Gerwazy Gorczycki” (J. Węcowski). Zorganizowano również interesującą wystawę poświęconą 50-leciu Akademickiego Chóru Politechniki Śląskiej i 15. Gliwickim Spotkaniom Chóralnym. W odbytych 15. Spotkaniach Chóralnych

w Gliwicach wzięły udział w sumie 33 chóry, w tym 7 z zagranicy (Anglia, Czechy, Francja, Grecja, Ukraina, Węgry, Włochy).

3 czerwca br. o godz. 17.00 w sali Operetki Śląskiej w Gliwicach odbędzie się Koncert Galowy Akademickiego Chóru Politechniki Śląskiej z okazji 50-lecia jego istnienia. Na koncert zaproszeni zostali wszyscy seniorzy zespołu i liczne grono miłośników.

Z działalności KLUBU PRACOWNIKÓW POL. ŚL.

- W marcu prezentowana była w Klubie wystawa grafiki Anety Opolskiej i Ludmiły Karpackiej, absolwentek Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie - Wydział Grafiki w Katowicach, obecnie pracujących jako asystentki na Wydziale Architektury Politechniki Śląskiej.
- 6 marca odbył się koncert Wandy Wilkomirskiej i Tadeusza Chmielewskiego.

Z działalności CENTRUM PROMOCJI KULTURY ZAGRANICZNEJ

1 lutego br. minął rok od utworzenia Centrum Promocji Kultury Zagranicznej, jako jednostki pozawydziałowej Politechniki Śląskiej. W październiku 1994 r. Centrum znalazło swoją siedzibę w budynku Biblioteki Głównej. Od tego czasu działalność tej jednostki była bardzo intensywna i obejmowała:

- wystawę rysunku i form przestrzennych studentów I roku Wydz. Architektury Pol. Śl. (5-17.10.94)
- wystawę i kiermasz książek Wydawnictw Naukowo-Technicznych (19-21.10.94; 65 egzemplarzy przekazano Bibliotece Głównej),
- wystawę twórczości oraz spotkania profesorów i wychowanków Wydz. Architektonicznego Pol. Lwowskiej w 150-lecie jej istnienia (4-18.11.94),
- wystawę o Williamie Goldingu (21-25.11.94),
- wystawę i sprzedaż książek naukowych wydawnictw importowanych firmy Kubicz (28.11.-2.12.94),
- wystawę prac plastycznych dzieci ze świetlic uczestniczących w programie „Starszy brat, starsza siostra”. zorganizowanym przez Centrum Inicjatyw Społecznych przy Politechnice Śląskiej (26.12.94 - 31.01.95),

- wystawę „Britain Today” (1-24.02.95),
- koncert kameralny w wykonaniu artystów wiedeńskich (16.03.95, współorganizatorzy: Towarzystwo Współpracy Polsko-Austriackiej, Państwowa Szkoła Muzyczna im. Ludomira Różyckiego w Gliwicach),
- prelekcję nt. „Ameryka dzisiaj” z udziałem Konsula ds. Kultury Konsulatu Generalnego USA w Krakowie (20.03.95).

Ponadto 30 marca br. w Galerii Ratusza Miejskiego w Gliwicach nastąpiło otwarcie wystawy pt. „Fotogramy od 1918 do dzisiaj”, której współorganizatorami były: Instytut Goethego w Krakowie, Wydział Kultury Urzędu Miejskiego w Gliwicach, Muzeum w Gliwicach i właśnie Centrum Promocji Kultury Zagranicznej. Warto również nadmienić, że Centrum przekazało Bibliotece Głównej 500 woluminów otrzymanych w darze od Ambasady USA. Centrum nawiązało już współpracę z: The British Council, Goethe Institut, Alliance Francaise, Institut Francaise, Instituto Cervantes, Instituto Italiano oraz Towarzystwem Polsko-Austriackim i Konsulem ds. Kultury przy Konsulacie Generalnym USA w Krakowie. Nadzór nad działalnością Centrum sprawuje Prorektor ds. Organizacji i Rozwoju prof.dr hab.inż. Andrzej KLIMPEL.

SPORT

■ **Mgr Czesław GARNCARZ**, dyrektor Ośrodka Sportu Politechniki Śląskiej, trener Sekcji Judo AZS Gliwice i przewodniczący Społecznej Sekcji Judo - ZG AZS, w plebiscycie na najlepszego trenera Ziemi Gliwickiej w roku 1994 zajął I miejsce.

Gratulujemy

■ Zarząd Klubu AZS Gliwice zwrócił się do nas z prośbą o zamieszczenie następującej informacji:

„Realizując Uchwałę Walnego Zebrania Sprawozdawczo-Wyborczego Klubu AZS Politechniki Śląskiej informujemy, że sprawa nierozliczenia się z zaliczek pobranych w AZS przez byłego Prezesa Marka Sieńskiego została przekazana do rozpatrzenia przez Sąd Rejonowy, by w następnej kolejności po uzyskaniu wyroku zostać przekazana do egzekucji przez Komornika”.

Opracowanie redakcyjne: dr inż. Marian Mikrut, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów Pol. Śl., Gliwice, ul. B. Krzywoustego 2, p. 623, tel. 37-26-22

